

טיב הקהילה

בס"ד

בלק
י"ד תמוז תשפ"ד
 המסע לפי אופק דודלים
 זמני הדלקת הנרות ומצ"ש
7:08 הדדה"ג
8:25 מוצש"ק
9:01 ר"ת
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
9:50 סו"ת א' | **8:23** סו"ת א'
10:24 סו"ת ב' | **9:14** סו"ת ב'
 המסע לפי ששון קיז |
 ליון מס':
738

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הר"ה צ'

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

כי החקירה מוכיחה שיש לך שעה שעדיין אין האמונה בהירה לך, והאמת הוא שאין לך שעה שבו נפטר האדם מן האמונה... ובנוסף ראינו שאלו התולים אמונתם בחקירה נשאר בהם רושם משעת הרפיון גם לאחר שכבר עמדו על אמיתת האמונה, וכפי שממשיך להבין יששכר' ואומר: 'הנה כתב הרב החסיד מהר"י יעבץ שראה בגזירת ספרד, שכל אותן החוקרים שעמדו על מחקר האמונה מצד חקירת השכל האנושי המירו את כבודם ביום זעם והגשמים וקלי הדעת שהיתה להם האמונה מצד הקבלה בלבד, קדשו את השם הנכבד והגורא ונבחנו בצירוף. ואמרנו בענייני טעם לזה, כי ידוע להבאים בסוד ה' בסוד השבירה בחינת עינים היה בהם השבירה, משא"כ בחינת אזנים הוא מסוד התיקון הגמור, על כן האמונה שהוא מצד הראיה ישנו באפשרי שתקבל שבירה וביטול, מה שאין כן אמונה שהוא מצד השמיעה לא תקבל ביטול ושבירה, וזהו 'שמעו ותחי נפשכם' עכ"ל. הרי לך מדבריו שבחוש השכל עדיף חוש השמיעה מחוש הראיה.

ומצאנו גם רמזים לכך בתורתנו הקדושה, כי כשהתורה מספרת לנו עובדי התלויה באמונה אם מדברים מאמונה תקיפה וטובה נאמר בה 'שמיעה' ואם מדברים מאמונה רפוייה שגורמה לתקלה נאמר בה ראיה. כשהתורה מספרת שהאמונה התעוררה ביתרו וביקש מחמתה להסתפח אל האומה הישראלית היא פותחת ב'וישמע יתרו' (שמות יח א) וכשהיא מספרת על תקלת המרגלים שנבעה מאמונה רפוייה היא מזכירה ענין הראיה (לעיל יג, יח) ו'ראיתם את הארץ', גם עצם תקלתם נבעה מן הראיה כי הלכו אחר חוש הראיה הטבעית והיתה זו הוכחה שגם בתחום האמונה הם משתמשים בחוש הראיה. גם ענינו של קרח היה כרוך בנסיון של אמונה, כי קנאתו על נשיאותו של אלצפן בן עוזיאל נבעה מרפיון באמונה, כי לא האמין שכך גזרה חכמתו יתברך, ולכן רמו שם רש"י (לעיל טז, א) לשון ראיה, באמרו: 'עיניו הטעתו'...

לאור האמור יש לומר, שלזה התכוון הכתוב באמרו 'וירא בלק כי כשנודע לו לבלק את כל אשר עשו ישראל לאמורי, על אף שהיתה זו הוכחה שיש אלקים ממעל השולט בעולם ומקיים גזירותיו, כי היה זה נצחון בלתי טבעי, כי עד אותה שעה לא היה אי מי שהיה יכול לכבוש את שני המלכים סיחון ועוגו מפני תוקפם וגבורתם בכל זאת לא רצה בלק להכיר בכך, ובחר לתלות את הנצחון במעשה כשפים כיון שכן נאמר בו לשון 'ראיה' כי כאמור לשון 'ראיה' מורה על 'חקירת האמונה', ובכך העידה התורה שגם אחר שראה בלק מה שראה עדיין היה מסופק אם מאת ה' היתה זאת ומזה הטעם ביקש גם כן להלחם בישראל באמצעות כוחו של בלעם, כי גם הוא היה ידוע כמכשף גדול, ותלה גם כן דיבורו בכשפים, אולם אז הוברר מעל כל ספק שהשכל תלוי בגזירת שמים כי לא הניח הקב"ה את בלעם לדבר כבחינתו, וגם כפה אותו לדבר את מה שלא רצה ולברכם...

וירא בלק בן צפוד את כל אשר עשה יש"אל לאמורי: (כב, ב)

יש להבין כוונת הכתוב באמרו 'וירא בלק' כי בפשטות לא ראה בלק בעיניו הבהירות את הקרב שבין ישראל עם שני המלכים סיחון ועוגו ונודע לו זאת מפי השמועה, אם כן היה לו לומר 'וישמע בלק'.

תמים תהיה עם ה' אלקיך

כדי להבין את המכוון נקדים ונבאר שכשם שיש בגוף האדם 'חוש הראיה' לחוש השמיעה, כך ישנם שני חושים אלו גם בנפש האדם. ומחותן של שני חושים אלו מבואר בספר הקדוש 'בני יששכר' (חדש אדר מאמר ג דרוש ד) והוא לך לשון קדשו: 'האמונה הבאה לאדם מצד חקירות השכל נקרא 'ראיה', כי ראית השכל נתאמת לאדם כמו ראית העין המוחשי וכו', אם כן זה מיקרי אמונה מצד חוש הראות בחינת 'עינים', ואמונה הבאה מצד הקבלה הוא מצד חוש השמיעה בחינת 'אזנים' ע"כ.

בדבריו אלו ביאר לך, כי כשם שחוש הראיה והשמיעה שבגוף מכוונים את האדם בתחום הגשמי והמעשי, כי על ידם יודע איך ומתי לעשות את המוטל עליו, כך מכוונים חושי הראיה והשמיעה שבנפש את האדם בתחום הרוחני, כי על ידם הוא זוכה להכיר את בוראו ולהתדבק בו.

וביאר, ש'חוש הראיה' שבנפש' היא ההבנה השכלית, כי כשם שהאדם יכול להסביר את הסיבות שהביאו אותו אל פעולותיו הנובעות מחוש הראיה שבגוף, כמו כן יכול הוא להסביר את האמונה שזכה בה באמצעות 'חוש הראיה' שבנפש'. לחוש השמיעה שבנפש' היא האמונה התמימה שקיבל בקבלה מאבותיו, ומכוון היא לחוש השמיעה שבגוף, כי לא תמיד יכול האדם להסביר פעולותיו הנובעות מחוש השמיעה הגופנית, כי לפעמים הוא עושה פעולות שהוא בעצמו אינו מבין כלל על מה ולמה עושה רק שהוא סומך על השמועה שקיבל מן החכם ועל פיה עשה מה שעשה. כעין זה היא בחוש השמיעה הנפשית כי אין הוא חכם לעצמו להשיג את האמונה בכח השכל, ורק מאמין במה ששמע וקיבל מאבותיו, ולאור אמונה זו הוא הולך בדרכי השי"ת. והנה, בדעותינו הקצרה היינו יכולים לדמות חושי השכל לגמרי לחושי הגוף, והיינו אומרים שכשם שבחושי הגוף עדיף זה שיכול לקבוע הליכותו על פי 'חוש הראות' מזה הקובע הליכותו על פי 'חוש השמיעה', כי בכך הוא מוכיח שהינו חכם ומבין מה שעושה, כמו כן הוא בחושי הנפש, שגם מי שהוא חכם ומכיר בעצמו בבוראו, ויכול להשיב תשובות על בחירתו ועל אמונתו, הוא עדיף מזה שאינו חכם מצד עצמו ואינו יכול להשיב בטוב טעם לפשר הנגהו.

אמנם לא כן היא דעת תורה, כי בעיני האמונה צוותה לנו התורה (דברים יח ג) 'תמים תהיה עם ה' אלקיך, ובכלל זה הציווי שיאמין בתמימות בהש"ת כפי שקיבל מאבותיו, ולא יתלה הדבר בחקירות

טיב המערכת

• והמה בוכים •

ידוע הסיפור שבשיבת וואלאזין היו בחורים שהיו יושבים והגוים בתורה במשך שמונה עשרה שעות ביסמה, והנה אחד מאותם שקדנים יושב יום אחד בחדר האוכל, ובאמצע ארוחתו נישב אליו משהו בשאלה באיזה תוספות מהש"ס, הוא ניסה להזכר את דברי התוספות ולא הצליח, ונבהל מאד, הייתכן שאינו זוכר תוספות מפורש בש"ס? ומרוב בהלזו עשה מעשה מבוהל והלך והסתגר בחדרו, ולא יצא משם עד שחזר שוב על כל הש"ס עם רש"י ותוספות כמובן, אבל מרוב בהלזו שכח לברך ברכת המזון, לאחר מכן כאשר רבי חיים סוואלאזין זצ"ל שמע על המעשה, אמר: זה דואי שהוא לא היה אמור לצאת ממקומו בלא לברך, אבל אין לי ספק שאם היה נשאר כדי לברך ברכה"ז כבר לא היה עושה את אותו מעשה, משום שדעתו היתה מתקדרת מבהלה שאחזתו.

התורה מספרת לנו 'הנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל ישראל והמה בוכים, ורש"י הקדוש מסביר מה פשרו של אותו בכי: 'המה בוכים - נתעלמה ממנו הלכה' כל הבעל ארמית קנאים פוגעים בו, ועו כולם בבכיה, כלומר משה רבינו וכל הנוכחים בכו משום שנתעלמה ממנו הלכה, שכל הבעל ארמית קנאים פוגעים בו, ואחרי שבכו מזכר פנחס ההלכה, חכה הוא להיות גם המוציא לפועל.

כמה אנחנו מצטערים כאשר איננו יודעים איזו הלכה? הרי לא לחינם רש"י הקדוש מבאר לנו מהי הסיבה האמתית שבגללה בכה משה רבינו, ויחד עמו בכו רבים מבני ישראל, זה דואי שהמצב הנורא שבו נשיא ישראל עומד כן עם גויה אל מול משה רבינו ורוצה 'להתיר לעצמו את השרץ', זהו מצב נורא, אבל לא זו היתה הסיבה לבכיותו של משה רבינו, אלא 'משום שנתעלמה ממנו הלכה, זה מלמד אותנו שאם יהודי מנסה ללמוד ולא מצליח להבין את דברי התורה, וכל שכן אם הוא שוכח את לימודו, כמה עליו להצטער ולבכות על כך, עד שהיושב במדומים ירחם עליו ויאיר את עיניו.

(ע"פ טיב התורה-בלק)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 100024-0534

י"ד תמוז ה'תשפ"ד | יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

שבעה עשר בתמוז

א. הכל חייבים להתענות בארבע צומות הלל, ואסור לפרוץ גדר בזה (שי"ע תקנ"א ס"א).

ב. ביום שבעה עשר בתמוז אירעו חמשה צרות לישראל, שבו נשתברו הלוחות כשירד משה מן ההר כמפורש בתורה, ובוטל התמיד מלהקריב עוד בבית הראשון, וחובקעה העיר בחורבן בית שני, ושדף אפוסטטוס הרשע את התורה והועמד צלם בהיכל (ט"ב סק"ב).

ג. ואע"פ שבחורבן בית הראשון הובקעה העיר בתשעה בתמוז, וכדכתיב (ירמיהו ל"ט ב'): "בחודש הרביעי בתשעה לחודש הובקעה העיר", מכל מקום אין מתענין אלא ב"ז בו, כיון שבחורבן הבית השני הובקעה ב"ז בו, וחורבן בית שני חמיר לך (שע"ש ס' תקס"ח סק"ח). ולא גזרו להתענות אף בתשעה בו, משום דאין מטריחין על הציבור יותר מדאי (ט"ב סק"ד). ולפ"ז בעל נפש יש לו להתענות גם בתשעה בו, אמנם בירושלמי איתא דגם בחורבן הראשון הובקעה העיר ב"ז בו, אלא שמפני הצרות טעו בחשבון, וא"כ גם לבעל נפש אין להחמיר בזה (מ"א סק"ב ומחש"ק שם).

ד. וכל אלו הימים כל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהם כדי לעורר הלבבות לפקח על דרכי התשובה, ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה, עד שגזר להם ולנו אותן הצרות שבזכרון הדברים אלו נשוב להטיב כמו שנאמר: "והתודו את עונם ואת עון אבותם", ולכן חייב כל איש לשום אל לבו באותן הימים ולפשפש במעשיו ולשוב בהן, כי אין העיקר התענית כמש"כ באנשי גינה: "וירא ד' את מעשיהם", ואמרו חז"ל: את שקם ואת תעניתם לא נאמר, אלא את מעשיהם ואין התענית אלא הכנה לתשובה לכן אותם האנשים שכשעם מתענים הולכים בטויל ובדברים בטלים תפשו הטפל והניחו העיקר, ומכל מקום אין לפטור את עצמו בתשובה בלבד, כי ימים אלו הם מצות עשה מדברי הנביאים להתענות בהם (ט"ב ס' תקס"ח סק"א).

שכח ואכל באמצע התענית

ה. אם שכח ואכל באמצע התענית ה"ז צריך להמשיך את התענית אח"כ (ט"ב שם סק"ג) ואין צריך להתענות יום אחר, אם לא שכחונתו לכפרה, וכן איתא במהר"ל שציוה לאחד להתענות אח"כ לכפרה (ט"ב ס' תקס"ח סק"ח). ואם קשה עליו להשלים התענית ביום אחר, יפדה התענית בצדקה (כ"ח סק"ז בשם זכור אברהם).

ביד על מאכל ומזכיר קודם השמחה

ו. נחלקו הפוסקים במי שלקח דבר מאכל לידיו ובידך עליו, ונזכר אח"כ שהוא יום צום ואסור באכילה (עי' ש"ת ס' תקס"ח סק"א). ויש מי שכתב להכריע (תשו"ת ח"א סי' ש"כ"ט) דבתענית ציבור לא יטעום אע"פ שכבר בידך, מפני שלא הותר לו לעבור איסור מדעת בשביל שעשה איסור בשוגג שלא מדעתו, אך כל זה דוקא במשקה שלא שייך בו טעימה מבלי שיבלע מעט, משא"כ במאכל נכון שיטעום מעט ויפלוט.

אכילה ושתייה בלילה שלפני התענית

ז. כל תענית שאוכלין בו בלילה ה"ז אוכל

בלעם היה מוכן למסוד נפשו לקיים פי' ה', אך על רצון ה' עבר במזיד ובשואט נפש

(פסוק כ) אמר בלעם שמא אפתנו ויתרצה. ובמילא אין שום שבה בזה שמסר נפשו שלא לעבור על פי ה', שלא לומר רק מה שישים ה' בפיו, מאחר שתוך כדי דיבור עבר בשואט נפש על רצון ה' שאמר לו בפירוש, שאין רצונו שיקלל את ישראל. וכמו שפירש"י (פסוק כב) ראה שהדבר רע בעיני המקום ונאחזק לילך.

הלואי אותי עזבו ותורת שמרו

ואפשר לומר שעל בלעם וכיוצא בו נאמר (ירמיה ט"ג י"א) ואתי עזבו ואת תורת לא שמרו, ופירשו חז"ל (איכה רבה פתיחות ב) אמר הקב"ה הלואי אותי עזבו ותורת שמרו. והרמז בזה, שהקב"ה אומר, הנה הרשעים הללו עוברים במזיד על רצון ה' ועושים כתאוותם הרעה, ועוד מתגאים לומר שאינם עוברים על פי ה', כי הקב"ה אמר לו בפירוש בפעם השניה, (פסוק כ) אם לקרא לך באו האנשים קום לך איתם כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו מן השמים הן לטוב והן למוטב.

ועל זה אומר הקב"ה, הלואי אותי עזבו, שלא להכריחני לומר להם דברים כרצונם, רק ותורת שמרו, לקיים את רצוני האמיתי, כי כביכול אין לי שום ריוח ממה שהם מוסרים נפשם שלא לעבור על דיבורי פני בו בשעה שהם עוברים בשואט נפש על רצוני האמיתי.

רק על ידי התורה אפשר לדעת מהו רצון ה' האמיתי

הוא ותורת שמרו, כי הדרך היחידה איך אפשר באמת לדעת מהו רצון ה' בכל דבר, הוא דייקא על פי מה שרואים בתורה הקדושה. כמו שכתב התניא (ליקוטי אמרים פרק ד) שהתורה היא רצונו וחכמתו יתברך, והקב"ה ורצונו וחכמתו כולוה חד גינהו.

וזהו מה שאמרו חז"ל (קידושין ל"ג) 'הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל, בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה, אין אתם נמסרים בידו. כי כל עוד שאין עוסקים בתורה, יכולים ללכת שולל אחרי היצר הרע המפתה את האדם לומר על עבירה שהוא מצוה ועל מצוה שהוא עבירה, ונמצא שלפעמים האדם עובר עבירה ואינו מקיים מצוה, ועוד מדמה בלבו לומר שהוא עושה רצון ה' בזה...

ולכן התבלין היחיד שיש נגד היצר הרע הוא התורה הקדושה, כי רק משם אפשר לדעת מהו באמת רצון השי"ת וכשעושים רק כפי מה שכתוב בתורה הקדושה, בלי לנטות ימין ושמאל אפילו כחוט השערה, רק אז זוכים שלא להימסר בידי היצר הרע המפתה את האדם לומר שרצון ה' הוא שלא לעשות את המצוה ולעשות את העבירה ה"ז.

וזהו הלואי אותי עזבו, שלא לעשות את מה שנראה לכם שהוא רצוני, רק ותורת שמרו, כי רק על ידי התורה יכולים להשיג מהו רצון השי"ת באמת, ורק כשעושים את התורה זוכים לקיים רצון השי"ת בשלימות.

יעזור השי"ת שנזכה לבטל רצוננו מפני רצון השי"ת, ולעמוד בתורה ולדעת מהו רצון ה' האמיתי, ושנוכה להתרחק ממידותיו הרעות של בלעם הרשע, ואדרבה להיות מתלמידיו של אברהם אבינו, ועי"ז נזכה לכל טוב בעולם הזה ולשכר טוב בעולם הבא, כלשון המשנה באבות (פ"ה מ"ט) תלמידיו של אברהם אבינו אוכלין בעולם הזה ונחולין בעולם הבא.

בפרשתן כתיב (כב, יח) ויען בלעם ויאמר אל עבדי בלק אמ יתן לי בלק מלא ביתו כסף זהב לא אוכל לעבור את פי ה' אלקי לעשות קטנה או גדולה. ופירש"י, מלא ביתו כסף זהב - למדנו שנפשו רחבה, ומחמד ממון אחרים. אמר, ראוי לו ליתן לו כל כסף זהב שלו, שהרי צריך לשכור חיילות רבות, ספק נוצח ספק אינו נוצח, ואני ודאי נוצח.

ויש להבין למה דורשים אמירתו זו של בלעם לגנאי, הרי לכאורה אמר בזה דבר גדול, שהוא מוכן לוותר על בית מלא כסף זהב, כדי שלא לעבור את פי ה'. ואיך יתכן שדוקא מדיבוריו אלו לומדים גנותו של בלעם הרשע, שנפשו רחבה ומחמד ממון אחרים.

אין שום עבירה לשחק בשחמט בשבת אך ברוב לכל שהוא הויכח מרצון ה'

ואפשר לומר על פי מה שמוסר על הגה"צ רבי שרגא פייבל מגדלוביץ זצ"ל, שכשגהיג לאמריקא בפעם הראשונה, בתקופה שהיה קשה מאד מצב הרוחני באמריקא כידוע, ראה הגאון איך שהרבנים משחקים עם שחמט בשבת רח"ל. כשניסה למחות על התנהגותם, השיבו לו הרבנים שאינם מבינים על מה מחאתו, הרי אין בזה שום חשש חילול שבת, כי הם הכינו הכל בערב שבת, באופן שלא יכשלו בעת המשחק בשום נדנד של איסור שבת מדאורייתא או מדרבנן, ואם כן על מה ולמה הוא זועק עליהם בחינם.

השיבם הגאון, עתה נתיישב לי הלשון שאמר בלעם אמ יתן לי בלק מלא ביתו כסף זהב לא אוכל לעבור את פי ה' אלקי, והיה קשה לי תמיד, למה אמר בלעם לשון זה, את פי ה' אלקי, למה לא אמר לא אוכל לעבור על רצון ה'. אך כשאני רואה התנהגותם כבר מובן לי הכל, כי אתם אכן עושים ומכינים הכל שלא תעברו את פי ה', ולא להיכשל בשום נדנד של חילול שבת, אך אתם יודעים טוב שאתם עוברים בזה על רצון ה', כי בודאי אין זה רצון ה' שהרבנים ישבו בשבת ושחקו בשחמט, לא לשם זה נתן לנו השי"ת את מתנת השבת.

וזהו מה שדייק בלעם לומר, לא אוכל לעבור את פי ה', דוקא את פי ה' הוא לא היה מוכן לעבור, אבל על רצון ה' עבר במזיד, שהרי ידע שהשי"ת אינו רוצה בשום אופן שילך לקלל את ישראל, וכמו שאמר לו בפירוש בפעם הראשון, (כב, יב) לא תלך עמהם לא תאור את העם כי ברוך הוא ואף על פי כן הלך לקללם בשמחה ובזדיונות.

בלעם לא היה מוכן לבטל רצונו מפני רצון השי"ת

ועל פי זה מובן שפיר למה למדו חז"ל מפסוק זה גנותו של בלעם ולא שבהו, כי הגם שרואים מזה בחוש שהיה מוכן לוותר על הרבה כסף זהב שהבטיח לו בלק אם יקלל את ישראל, ולמרות שהיה נפשו רחבה וחמד ממון אחרים עם כל זה ויהיה על הכל במסירות נפש ולא קילל את ישראל, רק אמר אך ורק מה ששם השי"ת בפיו.

אך מזה נופא נתגלה גדול גנותו, שאינו מוכן לבטל רצונו מפני רצון השי"ת כלל וכלל, ואדרבה, הוא מנסה בכל מיני אמתלאות לבטל ח"ו רצון השי"ת שאינו רוצה לקלל את עמו ישראל, מפני רצונו הרשעה של בלעם לקלל את ישראל. וכמו שפירש"י (פסוק ט) אמר בלעם פעמים שאין הכל גלוי לפניו, אין דעתו שווה עליו, אף אני אראה עת שאוכל לקלל ולא יבין. ועוד פירש"י

ושותה עד שיעלה עמוד השחר, ואפילו גמר סעודתו מכבר ורוצה לחזור ולאכול קודם אור היום ה"ז רשאי, והוא שלא ישן עדיין שינת קבע, אבל אם ישן כבר שינת קבע אפילו שלא על מיטתו, אינו חוזר ואוכל ולא שותה, אלא אם כן התנה קודם השינה שיוכל לאכול ולשתות גם אח"כ (שי"ע ס' תקס"ד ס"א ובמ"ב שם).

ח. והטעם דאע"פ שלא הצרכו בצומות אלו להפסיק מבערב, מ"מ שם תענית מתחיל מבערב ולכן כל שסילק עצמו מן האכילה או שישן שינת קבע ה"ז אסור באכילה (שע"ש ס' תקס"ה סק"ח).

ט. דוקא אם ישן שינת קבע אבל אם היה מתנמנם דהיינו נים ולא נים תיר ולא תיר, לא חשיב שינה (ט"ב ס' תקס"ד סק"ב).

י. וי"א דלענין שתייה א"צ תנאי, כיון דמסתמא דעתו של אדם לשתות לכשיקום משנתו, שכן דרך האדם להיות צמא אחר השינה, והוי כאילו התנה, ולכתחילה ראוי להחמיר כדיעה ראשונה ולהתנות אף בשתייה אבל בדיעבד אין להחמיר בזה. ומ"מ אם הוא רגיל לשתות לאחר השינה א"צ להתנות (שי"ע ומ"ב ושע"ש ס' שם).

יא. ומשמע בשו"ע דה"ה אם היה ישן בתוך הסעודה, אע"פ אסור לו לגמור סעודתו אם לא התנה מקודם, אבל כמה אחרונים הסכימו שאם ישן בתוך סעודתו מותר לו לגמור סעודתו לכשיקום משנתו, כיון דמתחילה היה דעתו לאכול עוד, ולא עוד, אלא אף אם ישן קודם הסעודה כמו שמצוי שאדם ישן בתחילת הלילה ואח"כ קם לאכול, ה"ז מותר לאכול אח"כ, דכיון שדרכו לאכול סעודתו בלילה א"כ לא סילק את עצמו מן האכילה על ידי השינה. ומ"מ המחמיר על עצמו בכל זה קדוש יאמר לו

(שי"ע ומ"ב שם ובשע"ש סק"ז).

יב. ובכל אופן יש לזהר שלא יתחיל לאכול פת יותר מכביצה בחצי שעה הסמוכה לעלות השחר (ט"ב ס' פ"ט סק"ז).

יג. וה"ה שיש למנוע לכתחלה אף מאכילת מיני מזונות יותר מכביצה, דחיישין שיש בזה קבע, ומ"מ אם קשה לו התענית יש לצדד להקל בזה, אך אם יש לו פירות וכי"ב עדיף טפי, דהא קי"ל דאין בהם קבע (תשו"ת ח"ב סי' רנ"ד).

דחיפת פני בשחירת

יד. אף מי שדרכו לרחוץ פיו בשחירת לא יעשה כן בתענית ציבור, ומ"מ במקום צער יש להתיר, רק שיהיה ביותר לכפוף ראשו ופיו למטה, כדי שלא יבואו המים לגרונו. ובת"ב אין להתיר אא"כ יש לו צער גדול (תקס"ז ס"ג ובמ"ב שם).

וה"ה דאין לנקות השיניים בת"ב במים או בחמוץ, אם לא כשיש לו צער גדול, ומ"מ מי שיש לו ריח הפה יכול לנקות את שיניו במברשת עם אבק שיניים בלא מים ובפרט אם הוא עושה כן כדי שיוכל להתפלל בנקיות ובמקום הצורך יוכל גם לשטוף את פיו אח"כ באופן שיכפוף ראשו ופיו למטה וכ"ל (מנח"י ח"ד ס' ק"ט).

טו. לא ילעוס עצי קנמון ושאר בשמים ועין מתוק כדי ללחלח גרונו אף אם יפלטנו אח"כ (עי' ט"ב שם סק"ז).

ותירגם אונקלוס על אדמו: "ואמר גברא דשפיר חזי" - המפרשים מתקשים בתרגום זה שלכאורה תרגם כאן בהיפך הגמור מן הכוונה הנרמזת בפסוק. שהרי הביא רש"י בשלהי פסוק זה מן המדרש, שכוננת 'שתום העין' היא שעניו אחת סתומה, ללמד שהיה בלעם סומא באחת מעיניו.

"שתם העין" - שמירת העיניים!

גַּם הַגִּבֵּר שֶׁתָּם הָעַיִן (כז, ג)

- ומדוע אם כן הפך התרגום לפרש בהיפך הגמור 'גברא דשפיר חזי', ועריך עיניו. ויש שהעמידו כוונת התרגום בלשון 'סגי נהור', כשם שהעיוור והסומא שאינו רואה נקרא בלשון הפוך 'סגי נהור' - רואה הרבה, כדי להזכירו בלשון טובה ויפה. כן כאן תרגמו התרגום בלשון סגי נהור 'דשפיר חזי'... אף שהיתה עינו סתומה וסומא. [ובפשיטות צ"ל שנתלק התרגום על מדרש זה עיין היתב בפירוש רש"י כאן].

אולם בספר 'קהלת יצחק' פרשה דידן הביא בשם מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש ז"ע [הובא בספר 'בעל שם טוב על התורה' ס"ק ד] לתרץ בדרך מופלא ולחשאר את כוונת התרגום כפשוטה 'גברא דשפיר חזי' שהטיב לראות בנבואתו, ואדרבה סודו של תרגום זה נלמד דייקא מתוך מאמר הכתוב 'שתום העין', שעניו סתומה וסומא.

דהנה איתא במדרש והובא ברש"י (כב, ה): מפני מה השירה הקב"ה שכינתו על גוי רשע - כדי שלא יהיה פתוחו פה לאומות לומר שאילו היו לנו נביאים חזונים למוטב.

והולם ידוע שבכדי ליכות למעלת הנבואה צריך להתקדש בקדושה יתירה ונשגבה עד מאוד, כמו שפסק הרמב"ם בהלכות יסודי התורה (פ"ז ה"א): "אין הנבואה חלה אלא על חכם כל, ולא יצרו מתגבר עליו בדבר בעולם אלא הוא מתגבר בדעתו על יצרו תמיד" עיין שם באורך. - וכיצד יתכן אם כן שיזכה בלעם לנבואה בהיותו רשע טמא שקץ ומשוקץ, כדמפורש בפרק חלק (סנהדרין קה). עיין שם. ואף היה מעונן ומנחש ומכשף וקוסם קסמים ואין יתכן לשרות עליו רוח הנבואה, כשכל זה לא היה אפשרי מצידו כלל וכלל.

ברם בהיות שהיה ההכרח לעשותו נביא כדי שלא יאמרו האומות כ"ל, חיפש הקב"ה העצה כיצד עושים דבר והיפוכו, ולהשרות נבואת קודש באיש טמא כמותו. - לפיכך המציא החבולה על ידי ססימא אותו וסתם לו אחת מעיניו, ובכך נמצא שבאותה העין הסתומה אינו יכול לחטוא בה ולטמאותה, ועל ידי זה נמצא מקום מוכן לחלות הנבואה על זו העין הסתומה והכבויה שלא חטא ולא נטמא.

ואשר לפי זה התיישב אל נכון התרגום 'דשפיר חזי', שאינו סותר כלל את המפורש בפסוק 'שתום העין', אלא אדרבה הוא משלימ, שמגלה לנו התרגום סודו של דבר, כיצד זכה רשע טמא כזה לנבואה - מחמת שהיה 'שתום עין' וסומא בעינו, לפיכך היא הנותנת 'דשפיר חזי', שלכן היה יכול לראות נבואתו באותה עין סתומה שלא חטא בה. ואילו היה בהיפך, שלא היה 'שתום העין' לא היה שום מקום לחול בו את רוח הנבואה וה"ק ושפתי פי חכם חן.

בעמדתו כה בימי הקיץ הלוהטים ימים שכוח היצר הרע והסטרוא אחרא מתגבר בעולם בחשכת ימי בין המצרים. ובדור קשה שרוח הטומאה של הפריצות הנוראה ושולטת בראש כל חוצות וההפקרות ורוח המתרנות חדרת רח"ל בדורות שהוכיח על חוצות דמשיחא. - נבואה נא בזה כדרכנו מדי שנה בימות הקיץ, להתחזק יחדיו בשמירת קדושת העיניים כראוי להם מתוך תורתו המבורכת של מורנו ורבינו הגה"צ שליט"א להתרחק עד קצה אחרון מן הכיעור והדומה לו, ולקיים בתמימות מאמר הכתוב (ישעיה לג יד) 'עצם עיניו מראות בדר'. - ובכך נזכה לקדש ולטהר את עינינו ואת נפשנו ונשמתינו, ולכל הברכות האמורות בתורה. יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמור לציון מלך אלקינו - אמן.

[וכל מבקש ה' בענייני קדושת העיניים ימצאנו בסיעתא דשמיא בהרחבה נפלאה בספר"ט טיב ההתחזקות - שמירת העיניים (ח"א), הכל מסודר ומפורש כי ה' הטובה בפרקים נרחבים לפרטי פרטים ובעל נפש יקחנו משם וירוהו נחת].

חסיד נכבד ירא ושלם יצא בדרכו לנסיעה ארוכה אל רבו הר"ק בעל 'בית אהרן' מקארלין זצוק"ל, לא היתה זו נסיעה קלה כלל וכלל... הוא עבר בדרכו מהמורות וקשיים שונים הדרכים היו מלאים טיט ורפש, והמוזג אוויר קשה מנשוש בכפור מקפיא ושלג כבד.

כידוע מנהגם של חסידים בדורות ראשונים לערוך 'נסיעה' בדרך הקשה דווקא! כדי לזכר לב נפש בעלטולי יוסיורי הדרכים ולהכין את עצמם בכך בהכנה דרבה לקראת בואם אל הקודש. וקיימו בנפשם מאמר רז"ל (אבות פ"א מ"ד): "הוי מתאבק בעפר רגליהם והוי שותה בצמא את דבריהם". - על ידי שתתאבק ותתעפר בעפר רגליהם ובאבק הדרכים

הקשה לאחר הכנה מעליא כזו בודאי תהא 'שותה בצמא את דבריהם'. [כאשר רמזו בה דורשי רשומות ע"ד הסוד, "אבק" - ראשי תיבות: א'ות ב'רית ק'ודש, ל'למדך ש'ההתאבקות בעפר רגלי הצדיקים יש בה תיקון לפגם ברית קודש כידוע].

לאחר כל תלאות הדרך, כשהגיע החסיד סוף סוף קרלינה, היה שרוי מאוד בשמחה על זכותו הגדולה להגיע אל הרבי אחר כל תלאות הדרך. כשיגשו אליו ידידיו וישיבי חצר הקודש ולהצטו את ידו בברכת 'שלום עליכם' חמימה הותרח לייבו בקרבו בהגיעו אל מחוץ חפצו משוב ליבו.

והנה לפתע נראה הרבי הקדוש יוצא בהדרג, חיכך ניגש אליו האורח החדש בשמחתו הגדולה לברכת השלום [שלום נעמען]. כראות הרבי את שמחתו הגדולה שאלו בחיך מלא אהבה: וואס זענט איהר אזוי פריילעך? [על מה הגך שמח כל כך?].

ענה החסיד בהתלהבות הקרלינאית: הפעם היתה לי דרך קשה ביותר! ובטוחני שלאחר מאה ועשרים יעלו לי על המשקל את כל אותם סלעים ענקיים את גבעות הטיט הובוך, ואת כל שלוליות המים הענקיות שהפריעו לי בדרך...

נענה הבית אהרן ואמר: אכן הכל נכון וישו, ואשריך שזכית לכך! אך דע לך היטב, אם נכשלים הלילה באותה דרך קשה בהסתכלות אחת של איסור, הרי הכל הולך ומתגדף כעורבא פרח...

כעין טיב מעשה זה מסופר בדור אחרון על מרן הגה"ק בעל 'זיואל משה' מסטמאר זצוק"ל, שכידוע התגורר בווייליאמסבורג שבניו יורק רבת, שם הקים את חצירו הגדולה ובית מדרשו לתפארה, ולשם נודע כל מבקש ה'. והנה נמצאו כמה מן החסידים והתלמידים הדבוקים בו בלב ונפש שהתגוררו באותם שנים ברובע 'מנהטן' הרחוקה, ובימות החול היו עולים ובאים בנסיעה ברכבם לחסות בצל הקודש בתפילות ושיעורים ומעמדי קודש. אך בהגיע יום השביעי שבת קודש ונפשם נכספה וגם כלתה לחצרות ה', להשתתף לכל הפחות בטיש של סעודה שלישית שהיה הצדיק עורך ברמה, וכמעין הנובע משפיע בו שפע רב של תורה וקדושה. - לפיכך התחברו להם יחדיו כמה חסידים מבקשי ה' בחבורה, ואזו עזו וגבורה לצאת בשבת אחר הצהריים בהליכה רגלית את כל המרחק העצום למנהטן שעל שפת הנהר הגדול, ועד 'זויליאמסבורג' שבמרכז העיר ניו יורק, מהלך של יותר מחמש שעות!

בדרכה עברה חבורת החסידים דגן וטיפסה על 'גשר מנהטן' הענק והמפורסם הנקרא 'מנהטן' - בריטש, גשר רב מימדים ארוך ורחב ההולך על פני הנהר הגדול וחוצה אותו מעבר לעבר, ומשם המשיכו בדרך העולה בית ה'.

ובכך נמצאו גם חסידי סטמאר שבמנהטן מתחברים בלב ונפש עם רבם הגדול, לחסות בצל הקודש שבתות רבות בשנה.

בהזדמנות אחת הביע אחד החסידים המקורבים את דעתו בפני הרבי הקוה"ט, שבצעדידתם של חבורת החסידים הללו על פני 'מנהטן-בריטש' ישנה מעלה גדולה, על פי הדיוע ששוקלים בבית דין של מעלה במשפט 'שכר פסיעות' את משקל כל הדרך הארוכה שפוסע האדם למצות והרי כשיניחו על המשקל את כל כובד המשקל העצום של אותו גשר ענק [העושו מפלדה כבדה ומכיל כמה קומות של נתיבים] בודאי יכריע חיכך את המשקל לכף זכות ובכך ייצאו זכאים בדין!

נהנה הרבי מן האמרה השנונה, אך חיכך הוסיף בוזך קדושתו: רק זאת תדעו נאמנה, שלפעמים הסתכלות אחת של טומאה בחוף הנהר שמתחת אותו גשר... יכולה להכריע את כל הכף לצד השני רח"ל, כנגד עשרה גשרים שכאלו! מבהיל על הרעיון!

אברך חשוב תלמיד חכם וירא שמים שבנו יקירו חלה ל"ע במחלה הנוראה ה' ירחם נצרך לקחתו מדי שבוע לאשפוז בבית החולים איכילוב שבעיר תל אביב יע"א שם עבר סדרת טיפולי 'הקרנות' לכריתת הגידול הממאיר שגדל והתפשט בגופו מיום ליום ואף החל כבר לכרסם באיברים חיוניים ירחם ה'.

והנה באחד האשפוזים ישב לו האברך עטוף בצערו ותפלתו בבית הכנסת הקטן שבניב"ת בהמתנה לסיום הטיפול בילד. והנה רואה הוא לפניו מונח על השולחן את הספר הקדוש 'שומר אמונים', שחיבר הר"ק רבי אהרן ראטה זצוק"ל, ומתוך סקרנות החל מעלעל מעט בין דפי הספר.

והנה מטבע הדברים הרי הלב פתוח יותר במצב שכזה בביה"ת ודברי קדשו של הצדיק ז"ע הבוקעים מלב טהור וכן הנועד כאש להבה נכנסו וחדרו אל תוככי לבבו.

הוא החל ללמוד כסדר באותו ספר בכל פעם שנכנס שם לבית הכנסת, וככל שלמד בו

|| הפוך בעמוד הבא ||

סיפורי השגחה פריטי שגשגהו לעצרת ע"י הקוראים

ה'יטום נסנוזים'

הייתי בערב אירוע משפחתי משמח כשלפתע מגיע אלי מכתב בצבע אדום בוהק עם איום תביעה במידה ולא אשיב את כספו של השולח. לא הבנתי מאיפה זה נפל עלי? השולח, אדם מסכן הזקוק לעזרה רבה, ועזרתי לו לפני כמה שנים להשיג אישור מסוים. אישור שקשה מאוד להשיג, למרות שלפי הנתונים שלו מגיע לו. הוא ניסה להשיג לבדו ולא הצליח, עד שחבר משותף פנה אלי בבקשה שאעזור לו. בגלל החבר המשותף הפעלתי קשרים והעברתי את הכסף למאכר (עסקן) שסידר לו את העניין על הצד היותר טוב.

חבל שככה זה עובד, אבל בפועל במדינה כידוע מה שמגיע לך בזכות עליך לשלם עליו למאכרים שמשמנים את מי שצריך במערכת כדי לקבל את המובן מאליו.

פעם שקיבל את האישור בפעם הראשונה, קל יותר לחדש אותו דרך המערכת. אחרי כמה שנים הוא היה צריך שוב את אותו רשיון, והוא הצליח לחדש אותו זה לבד דרך המערכת בעלות מזערית. הוא התעורר לאיים עלי בתביעה ולהשיב את הכסף ששילם אז עבור העסקן והאישור הראשוני.

אני הרי לא לקחתי את הכסף, כי אם העברתי ממנו לעסקן, והנה אני שעשיתי לו טובה נמצא מאויים!!! לא ידעתי כיצד להגיב ובדיקו אני רואה מולי דוגמא של מכתב תביעה הזוי של אדם התובע איש הצלה וחילוף שחילץ את בנו הפעוט בן החודשיים מרכב חם ולהט רגע לפני שהשיב את נשמתו לבוראו. בכתב התביעה הוא מודה לו על כך שאמנם הציל את בנו ממוות, אך יחד עם זאת ניפץ שימשה יקרה מאוד ועל הנזק עליו לשלם. לא די בעלות השמשה, אלא הוסיף לתבוע גם את עלות שאיבת הזכוכיות המנופצות מהריפודים ושטיפת הרכב שעלתה לו סכום לא מבוטל של כמה מאות שקלים. התביעה הסתכמה בכמה אלפים טבין ותקילין... קראתי את התביעה המגוחכת הזו (שאני יודע אם זה באמת קרה), שלחתי את הכתב תביעה לאותו כפוי טובה כדי שיבין איך הוא נשמע כאשר הוא תובע מישהו שנהלץ לעזרתו בשעת דוחקו והוא משלם רעה תחת טובה. כתגובה על המכתב שהשבתי לו, הוא שלח לי מכתב, למה אני מאיים עליו בתביעה, והאם אני לא מתבייש?

בסופו של דבר הוא נבהל וירד מהרעיון לתבוע אותי, אני שלחתי לו מכתב שיראה איך הוא נראה, אך הקב"ה בהשגחה פריטית דאג שהוא יבין שאני שולח לו מכתב תביעה, והוא יוד מהעניין בטענה שרק רצה להפחיד אותי, ואפילו לא שם לב עד כמה הוא כפוי טובה... בעל המעשה: צ.ב.

הפענוץ לזכות את הרבים בספור של השגחה פריטית פוזנן לשולח אל ר' שפחה סטואלס בפקס: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

יותר הוא חש שנפשו מתקשרת בספר הקדוש ובנפש הצדיק בעל מחבר הספר, [בסוד 'דבקות רוחא ברוחא' הנודע] בלא שיידע כלל מי הוא.

והנה יום אחד הגיע בעת לימודו לקטע חוצב החבות אש המדבר בשבח 'שמירת העיניים, וזהו'ק' שם (מאמר הבטחון והתחזקות בתוה'ד'): 'אם אדם הולך בשוק הרוצה לשמור עיניו, והיצר על פי רוב מסיתו שצריך להסתכל לכאן ולכאן, ולראות זה האיש זה האיש. - כמובא בשם צדיקי קמאי, שאם הולכת איזה 'חצופה' בשוק, כי זה שאינן הולכות בתחלכות הצניעות נקראת 'זונה חצופה' בזה הפרט, שמורדת בחלוק בנות ישראל הצנועות וכל שכן החצופות ממש, מלווה אותן כמה אלפים ורבות חיצונים וקליפות את זו החצופה וכו'.

'ולכן אשרי האיש שעוצם עיניו מראות ברע אשר לעתיד לבוא יזכה לראות פני השכינה בעבור מסירות נפש שגוהר מלהסתכל, ויהא מחיצתו גדול ממלאכיכם נוראים וכו'.

'והרוצה לשמור עיניו, יחזק ליבו בביתחון בה, הגם שנדמה לו שצריך להסתכל לכאן ולכאן, אם ה' ידעה יזמין לו זה האיש שימבקש ממילא כדכתיב (איוב כב כט) 'זשה עיניו יושיע' - הקב"ה מושיע לזה השח עיניו בכל דבר שיצטרך' עכ"ל, עיין שם עוד במתק תורת קדשו המשמחת לב ומאירת עיניים.

האברך דגן למד ושינן קטע זה שוב ושוב, הדברים חדרו לעמקי לבבו ונפשו, והוא החל לחשב חשבונו של עולם וחשבון נפשו בינו לבין עצמו: הנה נוסע אנכי הרבה בתקופה אחרונה בנסיעות אשפוז הבן החולה אל העיר תל אביב המטרופוליטן הגדול המלא טומאה ותועבה בחציפות שוחץ נורא! כיצד עובר אני בין הרחובות הטמאים הללו? באיזה צורה נוסע אני באוטובוסים שכאלו? והרי במקום לקדש את שמו יתברך בשמירת העיניים והמחשבה מוריד אני את עצמי ואת נשמתו לשאול של 'צואה רותחת' בחילול השם בסתר ובגלוי, רחמנא ליעלין!

מעיינות דמעותיו החלו לזלוג ללא הרף, אי שם בפניו השקטה שבבית הכנסת הקטן הריק והשומם שבבית'ה הוא הרשה לעצמו לבכות ולבכות ולפרוק את כל אשר על ליבו, כשהדמעות הרותחות מצתצחות את עיניו... הוא ישב שם בהתבודדות של בינו לבין קונו, בתשובה וחרטה גדולה על העבר, ובקבלה חזקה על העתיד, לקדש את כל הדרכים הללו שגלגלה אליו ההשגחה העליונה, ולשמור את העיניים בקדושה! ועל אחר סידר לעצמו סדר לימוד מסוים בדרכים.

האברך היקר עמד בדבירו, את פקודת קבלתו שמרה רוחו, ובימים הבאים חלה מפתכה עצומה בצורת נסיעותיו ובשמירת קדושת העיניים שבדרך.

והנה תקופה קצרה לאחר מכן התחולל לפתע נס עצום במצב בנו, הבטחתו האיתנה של רבינו בעל 'השומר אמונים' ז"ע התקיימה במלואה, כשכל צוות רופאי המחלקה משתומם ואינו מאמין.

יום אחד הזמין האב אל לשכתו של הפרופסור הדגול מנהל המחלקה אשר המתין לו שם עם סגל טובי הרופאים הם פרסו בפניו את סדרת הצילומים האחרונים, כשהם יוצאים מגדרם לנוכח המפנה והמהפך העצום, והתברר שכל המחלה כולה עם כל גרורותיה נעלמו כמי שלא קיננו בגוף מעולם!

לאחר מעקב נוסף שהראה בבירור שאין מאותה מחלה ולא כלום לא מיניה ולא מקצתיה, וכמי שהתחלף לבדיה חדשה, שוחרר הילד לביתו כשהוא בריא ושלם לאורך ימים ושנים טובות.

את טיב המעשה הנורא הזה סיפר לי בשעתו יהודי נכבד, שהודמן לבית החולים באותו יום שהילד שוחרר לביתו, כשכל המחלקה חגגה לו 'מסיבת פרידה' זוטא...

בתקופה שלאחר מכן התפרסם נס רפואי מופלא זה, וגרם לקידוש ה' עצום בעקבותיו נדע בעולם דבר הבטחת השומע שמבטיח הצדיק בוכות שמירת העיניים, ויהודים רבים התחזקו בעקבות סיפור זה בשמירת העיניים ובקדושת הדרכים ושח עיניו יושיע! כהבטחתו הנאמנה של הצדיק 'השומר אמונים' לכל הבטחה

שיצאה מפי קדשו.

אחד מתלמידיו האהובים של מרן הגר"ש וואזנר זצוק"ל בשיבת 'חכמי לובלין', אשר לאחר גישוואיו לזוגתו הצג"ח בת למשפחת טובים שבארצות הברית זכו בחסדי שמים להוליד בנים ובנות טובים וישרים קדושים וטהורים.

והנה הגיעה עת שמתחם הגדולה בחגגת 'בר מצוה' לבנם הבכור ילד שעשועים ובהיותם קשורים מאוד לרובם הגדול בעל 'שבט הלוי' ז"ע, ונמנים בין חברי קהילת 'שבט הלוי' שבניו יורק שבראשות בנו הגה"צ רבי מרדכי אלימלך, הפצו והשתוקקו לטוס לארץ ישראל למעמד 'הגתת תפילין' לבחור הבר מצוה הביכל קדשו של הצדיק בשיבת 'חכמי לובלין', כמנהג הרבה חסידים ותלמידים.

הודרו אפוא האב המסור וקנה שני 'כרטיסי טיסה' לארץ הקודש, ובטרם יצא לדרך ביקש את רב הקהילה בנו של הצדיק שהיה עימו בקשרי האהבים תדיר, שישאל את אביו עבורו, ויבקש ממנו את ברכת הדרך בטרם צאתו להפליג עם בנו לדרך.

אך להפתעתם הגדולה, מיאן הגה"צ הגר"ש וואזנר בדבר, ופסק בנחרצות ובהירות לשונו ההוב המאירה: זאלן זיי נישט קומען! [שהם לא יבואו].

כששמע התלמיד הנאמן את פסקו של מורו ורבו האהוב הצטער והתאכזב מאוד, מדוע אוסר עליו הרב לבוא עם בנו היקר להגתת תפילין.

באכזבתו הגדולה התקשר בעצמו אל רבן, ובשיחתו עמו החל לבכות ולבקש בשביל שמתחו של בנו חתן הבר מצוה, אך הרב הגדול בסירובו הנחרץ עמד שלא יבואו אליו לארץ ישראל!

ובנועם קדשו הסביר לחלמידו אהובו את טעמו ונימוקו עימו, הנה בדרכי נסיעתכם הנה תיקח את ילדך נער הבר מצוה קדוש וטהור, אשר עיניו שמורות בטהרה תדיר, ותצטרך להתהלך עמו בראש כל חוצות בנמלי תעופה הומים אשר גדרי הצניעות שם פרוצים מאוד כידוע. כיצד ניתן לקחת ילד טהור וזך, דוקא בזמננו הגדול של שמחת הבר מצוה כאשר נכנס בו היצר הטוב ויורדת לשכון בו הנשמה העליונה בשמחת עליון, [כדפורש להדיא בוהר (וזה"ח מדרש הנעלם פר' בראשית ד"ה תוצא הארץ נפש חיה) ע"ש באורך] ולטמא ח"ו את עיניו במראות שחץ אסורות! הרי בכך נמצא שיצא שכרו בהפסדו רח"ל, ומי יודע איזה תועבות יקלטו עיניו הטהורות של הנער הרך, ואחריתה מי ישודגו! -

לפיכך תעדיף את בעת השמחה הגדולה לקיים בנפש הנער 'אשרי יושבי ביתך', כדי שתישמר נפשו ונשמתו בשמירה מעליא!

האיש סבר וקיבל, ושאל את פי רבן, אם כן מה אעשה עם 'כרטיסי הטיסה' שכבר רכשתי עבור נסיעה זו?

ענה לו הרב בחן חכמתו, תיקח נא את הכרטיסים הללו, ותמסנר אותם בתוך מסגרת נאה ויפה, ותתלה את התמונה המרהיבה הזו במרכז החדר של חתן הבר מצוה דגן! - כדי שיהיה לו תמיד לאות ומזכרת עולם, שזכה לוותר על הנסיעה הגדולה שהשתוקק לה מאוד, ולקיים מצות רבו הנאמנה בשמירת העיניים בקדושה ובטהרה, וזו תהא התמנה הגדולה והיקרה ביותר לבחור הבר מצוה, שבזכותה יזכה לשמור את עיניו בקדושה תמיד.

ואכן את פקודת רבו שמרה רוחו, חתן הבר מצוה ויותר על הנסיעה הגדולה, והניח את התפילין שם בארץ מרחקים. אותה תמונה עם כרטיסי הטיסה שבתוכה היתה לנגד עיניו תמיד, וגם לאחר גישוואיו תלה אותה בסלון ביתו לתפארת, ולכל בני משפחתו סיפר תדיר את טיב הלימוד מוסר שמלמדת אותה תמונת אומן זו במעלת 'שמירת העיניים'. - ובכך זכה להתגדל בקדושה וטהרה מאוד, ואף לחנן את בניו ובנותיו בדרכי קדושים וישרים, ולאילנא ררבי אתעביד. והתקיים בו מקרא שכתוב בספר ישעיה (לג, טו-ז):

'הלך צדקות ודבר מישרים מאם בבצע מעשקות וגו, ועצם עיניו מראות ברע. הוא מרומים ישכן, מצדות סלעים משגב, לחמו נתן

מימיו נאמנים מלך בפי תחינה עיניו, תראינה ארץ מרחקים'.

מעשה באחד מגדולי ירושלים שנצרך לפנות אל סניף הבנק המקומי לצורך סידור ענין דחוף, אותו סניף ממוקם בתוככי 'מרכז מסחרי' סואן, מקום הנצרך לשמירת העיניים מעליא.

הגבאי שילווה את הרב הצדיק ברכבו, אמור היה להיכנס אל הסניף ולהסדיר עבור הרב את כל הענין לאשורו, משום שהרב עצמו נמנע מלהיכנס אל הבנק מחמת תערוכות של פקידים ופקידות וכיוצא. לפיכך נצרך הרב להמתין ברכב על הגבאי, כדי שיוציא זה האחרון אליו את הטפסים הדרושים לחתימתו האישית, ולאחר מכן להמשיך תיכף בדרכם.

אולם הגבאי המלווה הנאמן התקשה למצוא מקום חנייה קרוב פנוי באזור, כדי שיוכל הרב להמתין במנוחה בתוך הרכב עד שיגיע תורו ויגיע עם הטפסים. - אמנם לא הרחק משם הוקם 'מגרש חניה' מסודר, אך שם דרשו תשלום גבוה עבור כל 'מחצית שעה' של המתנה.

והנה בעודו תוהה ותר אחר חנייה פנויה, רואה הגבאי לפניו במרכז הרחוב הראשי סמוך אל הבנק רכב אחד היוצא ומפנה את מקומו, הוא שמח על המציאה, ובעודו מתקרב בנסיעה אל המקום כדי 'לתפס' ראשון את החנייה המתרוקנת פנה אל הרב ואמר: הנה יש לנו כאן ב"ה מקום חנייה חינם ממש קרוב אל הבנק! אקווה שאוכל להפעיל 'פרוטקציה' אצל מנהל הבנק, ולכבודו של הרב בודאי יסכים להסדיר את כל העניינים במהרה, וכך נוכל תיכף לצאת מן המקום ולהמשיך בדרכנו.

ברם הצדיק שם אל ליבו, שאותו מקום שחפץ הנהג לתנות בו אינו מקום נקי, בהיותו במרכז הרחבה קרוב לכל ההמון שבשוק. - לפיכך העדיף הרב לוותר על אותה 'חנייה טובה' שנמצאה הוא פנה אפוא אל הגבאי ואמר: לא כדאי בשביל חיסכון של כמה עשרות שקלים להיכנס למקום ניסיון כזה, גם לא לזמן קצר... כשליעמי אעדיף יותר להמתין במקום חנייה מסודר בתוככי מגרש החניה הסמוך, ולשלם את כל התשלום הנדרש! מוכן אני גם לשלם אלף דולר (\$1000!) כדי שלא להיכשל פעם אחת באיסור החמור של 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם'!

הלקח מוסר השכל הנלמד לנו מטיב מעשה זה בקל וחומר, אם הרב רב זקן שכבר מגדל ניגים היה ירא לנפשו מהסתכלות אחת והיה מוכן ועומד להוציא מכיסו \$1000 טבין ותקלין כדי להינצל מאותו ניסיון. - מה נענה אנן אצובי הקיי, המוקפים תבילות חבילות של ניסיונות עד למעלה ראשו!

ואכן בסופו של דבר סיבבה ההשגחה העליונה שישפיע שם הרב הצדיק מקדושתו לקרב גם את בית ישראל אל הקדושה, כאשר משום מה סירבו בבנק להוצאת הטפסים לחתימה מחוץ לבנק, בטענתם שהחתימה חייבת להתבצע בנכחות הפקידים, ונאלץ הגבאי לצאת לקרוא לרב שייכנס פנימה אל החתימה בסניף.

והנה בהתקרב הרב אל הדלפק לחתימה, עמדה שם 'פקידה' אחת הלבושה שלא בצניעות השפיל אפוא הרב הצדיק את עיניו עד הקרקע ממש, וכך התקרב בעזרת הגבאי אל הדלפק.

לפתע ברגע אחרון, בטרם ניגש אל החתימה, נתפסה פתאום אותה פקידה בבושה הטבעית הנאצלת בשורש נשמת בנות ישראל, היא קמה פתאום ממקומה פנתה לאחור צדדי וחזרה כעבור רגע בלבוש צנוע והולם! - הקדושה שזרחה מפניו של הרב הצדיק בה כנראה את ניצוץ הקדושה שבנקודה הפנימית ומאז אותו מעמד קצרצר של קידוש השם החלה אותה פקידה להופיע תמיד בצניעות לעבודתה, ולהתקיים בה מאמר הכתוב (דברים י, ו) 'כי עם קדוש אתה לה' אלקיך, כך בחר ה' אלקיך להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה'.

עצם עיני מראות ברע, הוא מרומים ישכן, מלך בפי תחינה עיניו

ספון אהך
והספר אצלק
אסס אסלות דני משלוח

מוקד הזמנות ספרים
של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
קו הזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

יר"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך נזמנן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורין ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173